

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Dominica Qvinta Post Epiphania, Euangelium Matth. 13.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

adiuua incredulitatem meam. Hæc exempla monent,
ut agnoscamus infirmitatem, & tamen non deterrea-
mur ab inuocatione, sic enim crescit fides, cum magis
magisq; exercetur. Sicut dicitur: Habenti dabitur.

DOMINICA QUINTA POST
Epiphania, Euangelium
Matth. 13. *decimo tertio*

DE ZIZANIIS.

ALIAM PARABOLAM PRO-
posuit eis dicens: Simile est regnū
cœlorum homini qui seminauit
bonum semen in agro suo. Cum autem
dormirent homines, uenit inimicus eius,
& super seminauit Zizania in medio tri-
tici, & abiit. Cum autem germinasset her-
ba & fructum fecisset, tunc apparuerunt
& Zizania. Accedentes autem serui pa-
trisfamiliæ dixerunt ei: Domine, nonne
bonum semen seminasti in agro tuo? un-
de ergo habet zizania? Ille autem ait il-
lis: Inimicus homo hoc fecit. Serui autem
dixerunt

DOMINICA V.

dixerunt ei: **V**is ergo ut euntes colligamus ea? **I**lle autem ait: **N**on, ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis triticum: **S**inite utraq; crescere usq; ad messem, & in tempore messis dicam messoribus: **C**olligite primum zizania, & colligate ea in fasciculos ut comburantur, **T**riticum autem congregate in horreum meum.

Vnus est precipuus locus huius euangelij, q; in ecclesia non liceat tollere ui & gladio inobedientes, scilicet quod attinet ad ministerium apostolorum & uerbi, id est, ad potestatem ecclesiasticam, cuius officium proprium est, non ui corporali, sed tantum uerbo arguere homines. **N**am regnum Christi, est regnum spirituale, quod solo uerbo, sine gladio regitur.

Iam hic queritur. **U**trum igitur non liceat tollere adulteros, homicidas & ceteras? Sic enim aliquis argumentari posset. **Z**izania non sunt tollenda, **A**dulteri sunt zizania, **E**rgo adulteri sunt tollendi. **C**oncedendum est totum argumentum, quod attinet ad ministerium uerbi, non quod ad civilem potesta

potestatem. Magistratus civilis habet potestatem tollendi adulteros, homicidas, & similes palam flagitiosos. Magistratus enim, ut inquit Paulus, est qui fert gladium in terrorem malis, ut puniat eos. Item, lex est iniustis posita. Et pœnarum civilium tres sunt cause. Prima est iustitia dei. Secunda, exemplum. Tertia, pax publica.

Licet ne etiam magistratui punire hæreticos? Maxime. Magistratus enim est custos totius legis, hoc est, non tantum secundæ, uerum etiam primæ tabulæ, quod ad externam disciplinam attinet. Sed iudicium de doctrina non pertinet tantum ad magistratum, sed ad totam ecclesiam, cuius pars est magistratus, is igitur uiderit ut certo iudicet, non ut nunc fit ex duorum aut trium monachorum seuitia & crudelitate, sed ex sententia optimorum & doctissimorum in ecclesia.

Sic in hæresi Donatistarum, qui fingebant ecclesiam, in qua prorsus nulli essent uitiosi, & contendebant sacramenta per malos administrata fieri irrita, Constantinus imperator iudicium commisit episcopis Romanis, qui cum recognita damnassent Donatistas, neq; iustare hoc iudicio uellent. Imperator Arvalate conuentum instituit, ubi præsens ipse re dijudicata, sententiam tulit contra Donatistas. & ut pena aliqua afficerentur, transtulit bona ipsorum ecclesia
stica

DOMINICA

stica, ad ueram ecclesiam.

*Ita in summa hoc euangelium docet, ne Apostoli
prætextu euangelij arripiant gladium, & consti-
tuant regnum mundanum, quod longe aliud est, q̄
regnum Christi. Sed de eorum officio loquitur Pau-
lus. Increpa, argue, cum omni imperio. Quibus uerbis
significat Paulus, potestatem ecclesiasticam posse im-
perare in ijs, quæ sunt iuris diuini, ei q̄; necessario obe-
diendum esse. Id enim significat ἐπιταγή.*

DOMINICA SEPTVAGESI- mæ, Euangelium Matt. 20.

SIMILE EST REGNUM COE-
lorum homini patrifamiliâs, qui
exiit primo diluculo conducere ope-
rarios in uineam suam, Conuentione
autem facta cum operarijs, ex dena-
rio diurno, misit eos in uineam suam.
Et egressus circa horam tertiam, uidit al-
ios stantes in foro otiosos, & dixit il-
lis: Ite & uos in uineam, & quod iustum
fuerit, dabo uobis. Illi autem abierunt.
Iterum